

آسیب جنگ به ۹ شهرک صنعتی

براساس ارزیابی‌های صورت‌گرفته ۹ نقطه از شهرک‌های صنعتی در ۶ استان کشور دچار آسیب و خسارت شد که این خسارت‌ها از ۴۰ تا ۱۰۰ درصد بود. به گزارش ایرنا، رضا انصاری، مدیرعامل سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران با تأکید بر اینکه هیچ شهرک صنعتی در ۱۲ روز جنگ تحمیلی تعطیل نشد، گفت: حتی شهرک‌های صنعتی قم و اصفهان و بیشتر واحدهای تولیدی کالاهای اساسی و ضروری مردم در این ایام دست از کار نگشیدند. او با اشاره به تدوین بسته حمایت از تولید به دستور وزیر صنعت، معدن و تجارت و ارسال آن به هیئت دولت، عنوان کرد: در این بسته وظایف نهادهای متولی از جمله وزارتخانه‌های نفت و اقتصاد تعریف شده است تا پس از تصویب هیئت دولت به دستگاه‌های دولتی و واحدهای تولیدی ابلاغ شود.

کاهش پنج درصدی تولید بیت کوین

در روزهایی که به‌دلیل مسائل امنیتی، اینترنت کشور با محدودیت مواجه شد، میزان تولید جهانی بیت‌کوین حدود پنج درصد کاهش یافت. به گزارش ایسنا، عباس علی‌آبادی وزیر نیروعنوان کرد: بیشتر این مراکز، فعالیت خود را بدون مجوز انجام می‌دهند و حتی مواردی که ظاهراً مجوز دارند، در عمل از برق غیرمجاز استفاده می‌کنند. بنابراین برخورد با این پدیده، جزو اولویت‌های جدی ماست و با قاطعیت آن را دنبال خواهیم کرد. او با اشاره به اقدامات گسترده برای مقابله با استخراج غیرمجاز رمزارزها گفت: با همکاری دستگاه‌های مختلف و همراهی مردم، تاکنون موفق شده‌ایم نزدیک به ۱۸۰۰ مگاوات مصرف غیرمجاز برق مرتبط با استخراج رمزارزها را شناسایی کنیم که از این میزان، حدود ۱۰۰۰ مگاوات به‌طور کامل کشف و جمع‌آوری شده و برای شناسایی باقی موارد نیز اقدامات در حال انجام است.

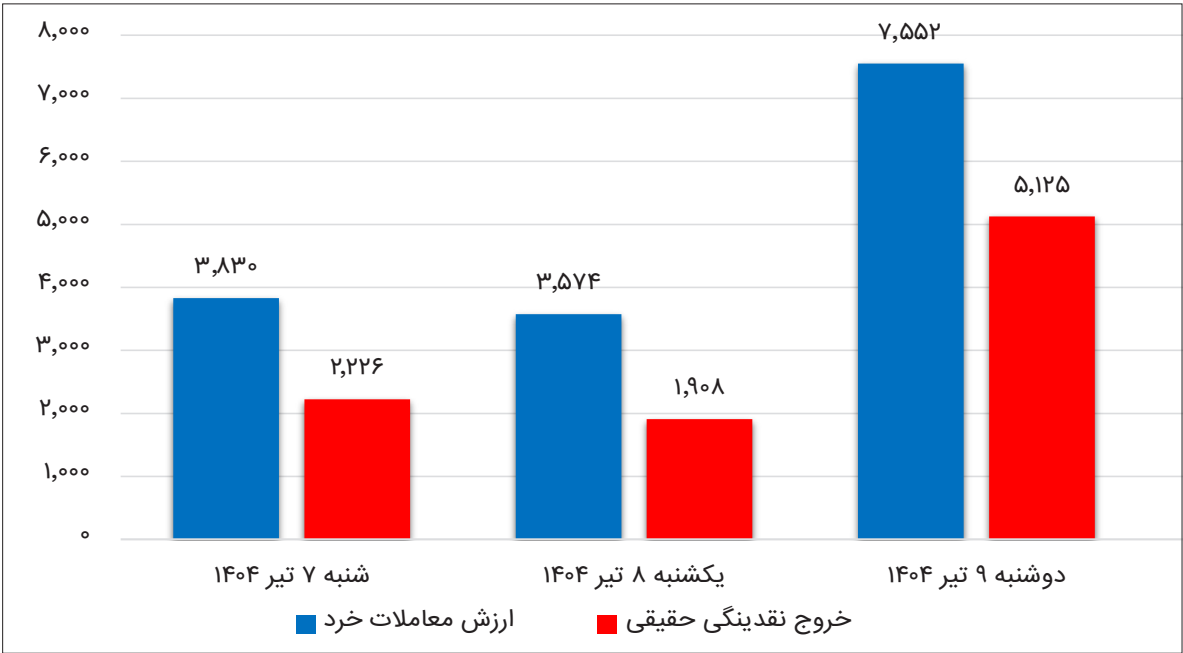
تماس گمرک برای ترخیص فوری

رئیس کل گمرک ایران از تماس گمرکات اجرایی با صاحبان کالا برای شروع تشریفات گمرکی و اظهار کالا در جهت تسریع در اقدامات خبر داد. به گزارش تسنیم، فرود عسگری، گفت: در ۱۲ روز جنگ از تمام ظرفیت قانونی کشور به کار گرفته شد تا همه دستگاه‌ها به‌روز باشند و عملکردی مطلوب داشته باشند. به امید خدا این روند با همین انرژی ادامه پیدا خواهد کرد. او با بیان اینکه با کمک همه دستگاه‌ها می‌توانیم واردات دارو و کالاهای اساسی را افزایش دهیم، عنوان کرد: در زمینه ترخیص دارو و تجهیزات پزشکی نیز مقرر شده تا این روند تا پایان آذرماه تمدید شود و از این رو با تعهد وزیر بهداشت، مقرر شد در صورت ارائه حداقل اسناد، واردات دارو انجام شود. عسگری همچنین گفت: در زمان جنگ تحمیلی، طبق دستور وزیر اقتصاد، کالاهای خطرناک و ارزشمند در اولویت ترخیص قرار گرفتند و از این رو لیستی از کالاهای خطرناک و ارزشمند شناسایی و به گمرکات اجرایی ابلاغ شد.

اقتصاد

ECONOMY

ارزش معاملات خرد و خروج نقدینگی از بازار سهام / منبع: پارسیس

بحران معاملات

و ۹ همت پولی که خارج شد

فعالان بازار سرمایه راهکارهای جلوگیری از ریزش پیاپی شاخص‌ها را بررسی کردند

احتیاطی، ریسک خروج سرمایه‌ها را از این بازار به همراه داشت که اتفاق افتاد. تنها در سه روز ۹/۲ هزار میلیارد تومان سرمایه از بازار خارج شد. بازگشایی بورس با چنین دامنه نوسانی و اعلام حمایت جزئی در سطح ۵/۵ هزار میلیارد تومان، نتوانست مانع از تشکیل صف‌های فروش شود. روایت صیدی از تصمیم ثانویه مقامات مالی برای این بازار سه سناریو را مطرح می‌کند که در هیچ‌یک، الزامات لازم پیش‌بینی نشده است: «روز سه‌شنبه، نامه‌ای خطاب به وزیر اقتصاد شامل الزامات و ملاحظات در قالب سه سناریو ارسال شد. سناریوی اول، این بود که بازار با شرایط قبل از بسته شدن، البته با الزاماتی چون حمایت از بازار، عرضه نکردن سهام حقوقی‌ها در بازار، دریافت خط اعتباری صندوق‌های تثبیت و توسعه و... بازگشایی شود. سناریوی دوم این بود که در هفته اول، صندوق‌های طلا و در هفته بعد سهام معامله شود. سناریوی سوم این بود که اگر دو سناریو اول و دوم محقق نشد، بازار هم چنان بسته بماند. رونوشت این نامه به اعضای شورای عالی بورس نیز ارسال شد و در نهایت همگی از سناریوی اول حمایت کردند. برای حمایت از بازار مذاکراتی صورت گرفت و قرار شده حمایت‌های قابل توجهی از بازار سرمایه صورت گیرد.»

منظور از حمایت‌ها تزریق ۵/۵ هزار میلیارد تومان نقدینگی به بازار بود که یاری، معاون بورس‌ها و ناشران سازمان بورس از آن خبر داد: «طی دو روز گذشته مجموعاً حدود ۵/۵ هزار میلیارد تومان منابع برای حمایت از بازار سرمایه تزریق شده و این روند با هماهنگی بانک مرکزی و صندوق تثبیت در روزهای آینده ادامه خواهد یافت. روز گذشته نزدیک به ۴ هزار میلیارد تومان از منابع صندوق‌های حمایتی وارد بازار شد.»

▼ بانک مرکزی پای کار نیامد

نبود حمایت نهادهای ناظر و عدم تحقق وعده‌های تزریق نقدینگی در بازار قابل لمس است. تزریق منابع در سطح ۵/۵ هزار

ساعت معاملاتی اصلاح می‌شود.

اما فراموش نکنیم در کشور یک جنگ اتفاق افتاده و این فضایی که امروز حاکم شده، ناشی از یک ریسک بسیار بزرگ در شرایط جنگی است که حتی برای اولین بار در کشور تجربه می‌شود. بایستی که بسیاری از متولیان کشور از حوزه‌های مختلف پای کار بیایند تا بازار سرمایه که بر اساس تعاریف کلاسیک آئینه تمام‌نمای اقتصاد کشور است، از بحران فعلی بیرون بیاید.

آنچه امروز روی تابلوی بورس شاهد هستیم ناشی از متغیرها و پارامترهای داخلی و درون‌بازاری نیست. اولین و دقیق‌ترین جایی که می‌تواند وضعیتی که در بازار حاکم شده را بهبود ببخشد بانک مرکزی است. خطوط اعتباری

میلیارد تومان بازاری که دچار بحران ترس شده را تثبیت نمی‌کند. با چنین اعدادی سناریوی بازگشت فوری به شرایط پیش از بحران، سناریویی بسیار خوشبینانه و با احتمال اندک است. تزریق منابع از خطوط اعتباری بانک مرکزی پیش‌بینی نشده و نهایتاً صندوق توسعه ملی آن هم با سازوکارهای پیچیده خود، قبول حضور کرده است. بی‌عملی بانک مرکزی، نقد تند محمدرضا پورابراهیمی، دبیر کمیسیون اقتصادی دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت را به دنبال داشت: «نظام ارزش ۳۰ هزار میلیارد تومانی صف فروش در بازار سهام در مقایسه با ارزش کل بازار سرمایه و همچنین ارقامی که بانک مرکزی برای حمایت از نظام بانکی تخصیص داده، رقم قابل توجهی محسوب نمی‌شود. تنها اضافه‌برداشت یک بانک از بانک مرکزی بالغ بر ۲۶۰ هزار میلیارد تومان بوده است. این در حالی است که بانک مرکزی تاکنون حاضر به حمایت مؤثر از بازار سرمایه - که خود نقش مهمی در تقویت نظام بانکی دارد - نشده است. پرسش اینجاست که چگونه بانک مرکزی به یک بانک خاص، بر خلاف ضوابط قانونی، چنین رقم سنگینی را اختصاص داده و پیش‌بینی می‌شود این عدد تا پایان سال از ۵۰۰ هزار میلیارد تومان نیز فراتر برود، اما در قبال بازار سرمایه هیچ اقدام حمایتی مشابهی صورت نمی‌گیرد؟ بانک مرکزی در حالی به یک بانک خاص، خارج از ضوابط قانونی، ۳۶۰ هزار میلیارد تومان اضافه‌برداشت داده که می‌تواند با رقمی بسیار پایین‌تر بازار سرمایه را تثبیت کند. حتی اختصاص به‌موقع خط اعتباری ۵۰ تا ۵۰ هزار میلیارد تومانی به صندوق تثبیت بازار می‌توانست بخش زیادی از تقاضای فروش را کنترل کند. چگونه است که بانک مرکزی در این وضعیت حاضر به کمک به بازار سرمایه نیست؟ بازار سرمایه‌ای که خود تقویت‌کننده نظام بانکی بانک مرکزی است!»

▼ بی‌اعتمادی و ترس

کارشناسان معتقدند بازار سرمایه به اقدامات فوری نیاز دارد که مهم‌ترین آن اعلام رسمی برنامه حمایتی دولت با ارقام واقعی و قابل اجرا، تزریق فوری منابع نقد از طریق صندوق تثبیت بازار با تمرکز بر نمادهای لیدر و نهایتاً حمایت روانی از بازار با اظهارنظر و تضمین سیاستی توسط مقامات ارشد اقتصادی است. این هفته بازار دچار بحرانی معاملاتی شد که از بی‌اعتمادی و ترس نشأت می‌گیرد. صف‌های فروش نه بر اساس تحلیل داده‌ها بلکه به دلیل شوک سیستماتیک و نبود قطعیت در سطح کلان بود. بازار، دیگر با اعداد و تحلیل بنیادین تصمیم نمی‌گیرد، بلکه کاملاً بر مبنای ترس، بی‌اعتمادی و پیش‌بینی ناپذیری سیاسی واکنش نشان می‌دهد. علی‌فروزان فریزر در خبرگزاری مهر نوشت: سازمان بورس از ابزارهای در اختیار استفاده مناسبی نکرده است: «ابزارهای مشتقه، به‌ویژه اختیار خرید و فروش، وابسته مستقیم به دارایی پایه‌ای هستند، یعنی سهام. با بسته‌شدن بازار سهام، عملاً دارایی پایه از دسترس خارج شده و این ابزار کارایی خود را از دست داده است. اگرچه تغییر تاریخ سررسید در قراردادهای اختیار معامله به‌هیچ‌وجه امری متداول نیست، اما بررسی قواعد بورس‌های معتبر جهانی از جمله در اروپا نشان می‌دهد که در شرایط خاصی نظیر جنگ یا وقوع بحران‌های شدید که بازارها را به تعطیلی می‌کشاند و معاملات متوقف می‌شود، این امکان قانونی پیش‌بینی شده که نهاد ناظر با اتق پایاپای با در نظر گرفتن شرایط، در باره تعویق یا تمدید تاریخ سررسید تصمیم‌گیری کند. این تصمیمات نه از سر مصلحت‌گرایی، بلکه برای حفظ منطق بازار، حفظ اعتماد عمومی و محافظت از سرمایه سرمایه‌گذاران اتخاذ می‌شود. با این حال، سازمان بورس و اوراق بهادار ایران در واکنش به تعطیلی دوهفته‌ای بازار به دنبال آغاز جنگ ایران و رژیم صهیونیستی، به‌جای بهره‌گیری از چنین اختیاراتی، سازمان بورس نه تنها حاضر به استفاده از این ابزار حمایتی نیست، بلکه مدعی شده است که تغییر سررسید در این ابزار با «منطق بازار آپشن» سازگار نیست؛ و حتی برای دفاع از این استدلال، برخی کارشناسان را نیز به حمایت نظری فراخوانده است.» این در حالی است که در بازارهای بین‌المللی، از جمله بورس‌های اروپا نظیر Eurex، ICE Futures Europe و Euronext، مکانیزم مشخصی برای چنین شرایطی پیش‌بینی شده است. در صورت وقوع بحران‌هایی همچون جنگ، حمله تروریستی یا تعطیلی بازار پایه، نهاد ناظر اختیار دارد سررسید قراردادهای اختیار معامله را تمدید یا تسویه را با تأخیر انجام دهد تا از حقوق سرمایه‌گذاران حمایت کند. در برخی موارد مانند بورس Eurex، این تعویق می‌تواند تا ۱۵ روز کاری هم باشد و حتی قرارداد جدید با تاریخ تسویه متفاوت تعریف می‌شود.

دست بانک مرکزی است؛ متأسفانه ما می‌بینیم که یک دوگانگی در اقتصاد وجود دارد که بانک مرکزی از برخی بانک‌هایی که بر اساس تحلیل‌ها، بانک‌های ناتراز هستند حمایت می‌کند ولی ۵۰ هزار میلیارد تومان که امروز بازار سرمایه را می‌تواند از بحران بیرون بکشد را نمی‌پردازد.

وزارت اقتصاد و سازمان بورس بحث حمایت‌ها را پیگیری می‌کنند و مکاتبات در حال انجام است ولی متأسفانه تنها جایی که اعلام آمادگی کرده صندوق توسعه ملی است که این صندوق هم رقم زیادی نمی‌تواند کمک کند و برای پرداخت نیز ساز و کارهای ویژه خود را دارد و بدون مجوز هیئت امنا و رئیس‌جمهور نمی‌تواند اقدامی انجام دهد. متأسفانه تاکنون شاهد هیچ اقدام عملی از سمت بانک مرکزی به عنوان متولی بازار پول نیستیم کما اینکه در همه کشورها هم که این وضعیت پیش می‌آید و دامنه موضوعات بازار سرمایه دامنگیر کل اقتصاد کشور می‌شود، بانک‌های مرکزی با هر ساز و کاری ورود کرده و با خریدهایی که انجام می‌دهند جلوی ریزش‌های پیاپی را می‌گیرند. واقعیت این است که ما باید مطالبه کنیم که بانک مرکزی به صورت ضربتی و فوری اقدامات حمایتی خود را شروع کند.

بازار سرمایه به اقدامات فوری نیاز دارد که مهم‌ترین آن اعلام رسمی برنامه حمایتی دولت با ارقام واقعی و قابل اجرا، تزریق فوری منابع نقد از طریق صندوق تثبیت بازار با تمرکز بر نمادهای لیدر و نهایتاً حمایت روانی از بازار با اظهارنظر و تضمین سیاستی توسط مقامات ارشد اقتصادی است

فرزانه طهرانی

دبیر گروه اقتصاد

سه روز از بازگشایی بازار سرمایه پس از دو هفته تعطیلی تحمیلی گذشت و سرمایه‌ها همچنان در حال خروج از این بازارند. در اولین روز هفته بیش از ۵۰ هزار واحد و در دومین روز بیشتر از ۷۷ هزار واحد از دست رفت و در سومین روز هفته بیش از ۵۶ هزار واحد افت رقم خورد تا شاخص روی عدد ۲ میلیون و ۷۸۸ هزار واحد بایستد. در بازار، فشار عرضه به حدی بود که بیش از ۹۹ درصد نمادها در دامنه منفی قفل شدند و طرف تقاضا عملاً از معادلات بازار حذف شد و هیچ نشانه‌ای از میل به خرید در میان فعالان بازار مشاهده نشد.

در سه روز متوالی این هفته فروش دست برتر را داشت و در مجموع ۹ هزار و ۲۹۹ میلیارد تومان پول حقیقی از بورس خارج شد. روز شنبه ۲ هزار و ۲۶۶ میلیارد تومان از سوی حقیقی‌ها از بازار بیرون کشیده شد. روز یکشنبه هزار و ۹۰۸ میلیارد تومان خروج پول حقیقی از نمادهای کوچک و بزرگ اتفاق افتاد و دیروز پنج هزار و ۱۲۵ میلیارد تومان از بازار بیرون کشیده شد. میل به نقدینگی و خروج سرمایه از بورس که ناشی از جنگ و تعطیلی ۹ روزه این بازار است، دلیل مهم دیگری هم دارد: کاهش اعتماد سرمایه‌گذاران به بازاری که ریسک آن را این روزها بیش از هر زمانی تجربه می‌کنند. پس از اصابت موشک‌ها و پهپادهای اسرائیل به ایران، مقامات مالی کشور تصمیم به تعطیلی بازار گرفتند. حجت‌اله صیدی، رئیس سازمان بورس می‌گوید این تصمیم بسیار دشوار بود ولی برای حفظ نقدینگی، ناگزیر تصمیم به تعطیلی بورس گرفتیم. تعطیلی بازار سرمایه مسبوq به‌سابقه است و در برخی کشورها به شرایط اضطرار اتفاق افتاده است. اما بازگشایی دوباره بدون برنامه‌های حمایتی و

سیاوش وکیلی

کارشناس بازار سرمایه

سازمان بورس در نهایت یک نهاد رگلاتور و تنظیم‌گر است و طبیعتاً منابع مالی قابل توجهی در اختیار ندارد و فقط می‌تواند به نیابت از سهامداران و بر اساس وظیفه ذاتی‌ای که دارد نسبت به برخی از اقداماتی که در بازار اتفاق می‌افتد واکنش نشان داده و سیاستگذاری کند. در بخش داخلی و درونی ساختارها به استفاده از تغییرات در دامنه نوسان و حجم مبنا و